

ПРО ЛАНДШАФТНЕ КІНО*

Діалог Короля з Географом

Король (далі К). *Чи Ви чули, яке диво винайшли брати Лом'єр у Франції? Кажуть, вони демонструють рухливі картини, разюче схожі на справжнє життя! Я бачу, Вас це не дивує?*

Географ (далі Г). *Чому ж, Ваша Величність, це справді великий технічний винахід, але сам принцип, закладений у кінематографії, давно-давно використовували географи.*

К. *У Вас манія велічі! Як же географи могли додуматися до такого чудового винаходу?*

Г. *Чесно кажучи, географи давно ним користувалися, і без нього не було б того, що ми називаємо географічним відкриттям. Цей принцип просто називається подорожжю.*

К. *До чого тут подорожжя? Я сам багато разів подорожував, але нічого подібного не використовував.*

Г. *Географи подорожують не зовсім так, як інші. Їм важливо не тільки те, куди вони їдуть, а й те, що вони бачать на шляху до своєї мети. Їхнє завдання полягає не просто в тім, щоб потрапити в яке-небудь місце, а щоб здійснити саму подорож. Якщо, наприклад, Ви мчитесь потягом з Лондона в Рим, зашторивши вікна, не помічаючи мінливого ландшафту, то Ви не мандрівник, а всього лише пасажир. Ви можете і не звернути уваги на те, що перетнули на поромі протоку Ла-Манш і промчалися довгим тунелем під Альпами.*

К. *У чому ж різниця між пасажиром і справжнім мандрівником, якщо вони обидва дивляться у вікно і милуються околицями, через які проїжджають?*

Г. *Різниця величезна, Ваша Величність. Справжній географ — режисер своєї подорожі, у нього завжди є сценарій — маршрут. Він сам вибирає дорогу, що будь-якій іншій людині може видатися вигадливою, і ніколи не стане думати тільки про відстань, тому що йому нема чого скорочувати подорож. Подорож — це його життя.*

К. *Як і режисер фільму, географ вибирає послідовність місць, через які збирається проїхати. Для нього принципово важливо, що саме відвідати на початку, що в середині, а що наприкінці подорожі. Як правило, його не приваблює пересування тільки потягом, або, скажімо, на кораблі. Якщо маршрут цікавий, він завжди складніший, ніж мережа транспортних артерій. Справжній мандрівник змушений змінювати види транспорту не тільки з любові до розмаїтості, а й тому, що його маршрут ніколи не вкладається тільки в систему залізничних чи автомобільних трас.*

К. *Це зрозуміло. Але якщо режисер кінофільму може за своїм бажанням переставляти кадри, монтуєчи фільм, то як може зробити це географ з ландшафтами, обраними за його сценарієм-маршрутом? Припустимо, він хоче від моря відразу потрапити в пустелю, а з пустелі — до гір, укритих лісам, а потім у жваве торгове місто і так далі. Не може ж він, справді, пересувати в просторі гори й пустелі і ставити їх одні за одними заради свого сценарію?*

Г. *Йому й не треба цього робити. Справжній географ знає, де, у яких місцях Землі можна зустріти таке поєднання моря, пустелі, гір і міста. Так, роблячи подорож по Середземному морю, він зможе пристати до африканського берега й потрапити в пустелю Сахару, підійти до Атлаських гір, укритих лісом, і спуститися з них у жваве місто Туніс... Ось Вам один із варіантів маршруту такої подорожі.*

К. *Ну добре, а навіщо все-таки цей сценарій? Яка з нього користь? Якщо в кіно він необхідний, щоб донести зміст і розбудити почуття, зробити приємність глядачеві, то навіщо географу сценарій? Яка різниця, коли він побачить гори: до чи після моря, і що він побачить наприкінці — місто чи пустелю?*

Г. *У маршруті закладений такий самий зміст, як і в кіносценарії. Подорож, як і кіно, здатна розбудити почуття, подарувати задоволення! Від майстерності, з яким написаний сценарій подорожі, залежить повнота Ваших відчуттів, так само як від майстерності сценариста в театрі й кіно залежить успіх п'єси чи фільму. В обраній послідовності того, що проходить перед Вашими очима, є естетичний зміст. Природні й культурні контрасти збуджуватимуть сильні емоції, однак зміна*